

Innhold i kapitlene

Kapittel 1: Periodeinndeling, kildetilfang og språkhistoriske innfallsvinkler 33

AGNETE NESSE

1	Periodisering	35
2	Indre og ytre språkhistorie, indre og ytre forklaringsmodeller	39
3	Kilder til kunnskap om tidligere tiders språk og språkbruk	43
3.1	Hva er språkvitenskapelige kilder?	43
3.2	Form og innhold	44
3.3	Språklig variasjon i kildematerialet: Problem eller ressurs?	46
4	Hvilke kilder har vi? Et kort overblikk	46

Kapittel 2: Den eldste tiden (–700) 51

MICHAEL SCHULTE OG HENRIK WILLIAMS

1	Innledning	53
1.1	Germanske språk	54
1.2	Kildematerialet	56
1.3	Periodeinndeling	57
1.4	Ytre språkhistorie – Norge og Norden før 700	58
2	Runespråk og runeskrift	61
2.1	Urnordisk mellom urgermansk og gammelnorsk	61
2.2	Runer som skriftsystem – den eldre fuþarken	64
2.3	Runenavn og akrofoni	65
2.4	Om å lese og tolke runeinnskrifter	67
2.5	Runenes opphav	70
3	Runespråk og rekonstruksjon	72
3.1	Hva slags språk er urnordisk?	72
3.2	Lingvistiske argumenter for urnordisk	73
3.3	Den komparative metoden og intern rekonstruksjon	76
4	Sentrale utviklingslinjer	79
4.1	Fra urgermansk til nordvestgermansk og urnordisk	79

4.2	Synkope, omlyd og brytning	81
4.2.1	Eldre i-omlyd (heving)	82
4.2.2	A-omlyd (senkning)	83
4.2.3	I-omlyd (palatalomlyd)	84
4.2.4	U-omlyd (labialomlyd)	85
4.2.5	Brytning	86
4.3	Synkopekronologi	87
4.4	Fra klassisk urnordisk til senurnordisk	89
5	Eksempler på runeinnskrifter	91
5.1	Den eldste gruppen – runeinnskrifter på våpen	91
5.2	Runesteiner og fjellinnskrifter	94
5.2.1	Barmen-steinen, Sogn og Fjordane (ca. 300–550 e.Kr.)	94
5.2.2	Belland-steinen, Vest-Agder (ca. 375–530 e.Kr.)	95
5.2.3	Einang-steinen, Oppland (ca. 350–400 e.Kr.)	95
5.2.4	Hogganvik-steinen, Vest-Agder (ca. 160–400 e.Kr.)	96
5.2.5	Kjølevik-steinen, Rogaland (ca. 375–530 e.Kr.)	97
5.2.6	Myklebostad-steinen, Møre og Romsdal (ca. 160–570 e.Kr.) ..	98
5.2.7	Tune-steinen, Østfold (ca. 375–530 e.Kr.)	99
5.3	Senurnordiske runeinnskrifter	101
5.3.1	Straumbrynet, Hitra, Sør-Trøndelag (ca. 520–570 e.Kr.)	101
5.3.2	Eikeland-spennen, Rogaland (ca. 525–570 e.Kr.)	102
5.3.3	Eggja-runehellen, Sogn og Fjordane (ca. 575–700 e.Kr.)	103
6	Språkssystem	105
6.1	Fonologi	105
6.1.1	Vokalsystemet	105
6.1.2	Konsonantsystemet	107
6.2	Morfologi	109
6.2.1	Bøyning	109
6.2.2	Avledning	109
6.2.3	Sammensetning	111
6.3	Syntaktisk variasjon og diakron utvikling	112
6.4	Leksikon og ordlån	115
7	Avslutning	116

Kapittel 3: Vikingtiden (700–1050) 119

MICHAEL SCHULTE

1	Innledning	121
1.1	Hvorfor perioden 700–1050?	121
1.2	På vei mot riksenhet og språklig identitet	124

2	Oversikt	127
2.1	Ytre språkhistorie: Norge mellom 700 og 1050	127
2.2	Indre språkhistorie: Sentrale utviklingstrekk i norsk vikingtid	132
2.3	Språksystemet rundt 700–850	134
2.3.1	Vokalsystemet	134
2.3.2	Konsonantsystemet	137
2.4	Dialektal variasjon	137
2.5	Skriftsystemet i endring	138
3	Kilder	141
3.1	Runeinnskifter fra tidlig vikingtid	143
3.2	Norske runeinnskifter og kristendommen	146
3.3	Kronologisk dokumentasjon	147
3.3.1	Oddernes I, Vest-Agder (N209)	148
3.3.2	Tu, Rogaland (N228)	149
3.3.3	Klepp I, Rogaland (N225)	149
3.3.4	Eik, Rogaland (N A53)	151
3.3.5	Alstad I, Østre Toten (N61)	152
3.3.6	Kuli, Nordmøre (N449)	153
3.3.7	Galteland, Aust-Agder (N184)	156
3.3.8	Halsringen fra Senja, Troms (N540)	157
3.3.9	Skollevoll, Farsund (N213)	158
3.3.10	Steinkors III fra Stavanger, Rogaland (N252)	159
3.3.11	Oddernes II, Vest-Agder (N210)	160
3.3.12	Alstad II, Østre Toten (N62)	161
3.3.13	Nørstebø, Oppland (N29)	162
3.3.14	Fåberg, Oppland (N59)	163
3.4	Runeinnskifter på øya Man	164
3.4.1	Steinkors Kirk Michael II	165
3.4.2	Steinkors Braddan IV	166
4	Skrift og skriftsystemet	166
4.1	Den yngre futharken i utvikling	166
4.2	Reform eller evolusjon i Norden?	169
5	Språkhistoriske tidslinjer 700–1050	170
5.1	Omlyd, brytning og synkope	170
5.2	Når og hvordan virket i-omlyden?	172
5.3	Lydåpning av kort /e/	173
5.4	Vokalharmoni	174
5.5	Sammenfall av r og r	175
5.6	Kontaktassimilasjoner	175
5.7	Skjerping	177

5.8	Fremlydsgrupper	177
5.9	Enklise og affigering	178
5.10	Suprasegmentale trekk	180
6	Det gammelnorske språkssystemet: morfologi	181
6.1	Belegg fra kildematerialet	182
6.1.1	a-stammer	182
6.1.2	ija-stammer	183
6.1.3	u-stammer	184
6.1.4	i-stammer	184
6.1.5	ō-stammer	185
6.1.6	ijō-stammer	185
6.1.7	n-stammer	186
6.1.8	r-stammer	186
6.2	Bøyning av pronomener og demonstrativer	187
6.2.1	Determinativer	187
6.2.2	Refleksive pronomener	188
6.2.3	Adjektiv- og kvantorbøyning	188
6.3	Verbbøyning	189
6.3.1	Svake verb	189
6.3.2	Sterke verb	190
6.3.3	Hjelpeverbet gno. vesa	190
6.4	Avledningssuffikser	191
7	Morfo-syntaktiske trekk og innovasjoner	192
8	Leksikon og importord	193
9	Avslutning	195

Kapittel 4: Høgmellomalderen (1050–1350) 197

ODD EINAR HAUGEN

1	Perioden	199
1.1	Skriftfestinga av det norske språket	199
1.2	Utvikling av skriftkunna	201
2	Kjeldene	205
2.1	Hovudtypar av kjelder	205
2.2	Runematerialet	206
2.2.1	Utviklinga av runeskrifta	208
2.2.2	Datering av runeinnskrifter	209
2.2.3	Eit utval runeinnskrifter	210
2.3	Handskriftmaterialet	223

2.3.1	Handskrifter og fragment av handskrifter	224
2.3.2	Eit utval handskriftstekstar	230
2.4	Diplommaterialet	241
2.4.1	Omfanget av diplomaterialet	242
2.4.2	Eit utval diplomtekstar	244
3	System	251
3.1	Gammalnorsk språk rundt år 1100	251
3.2	Fonologi	251
3.2.1	Vokalsystemet	252
3.2.2	Konsonantsystemet	254
3.2.3	Stavingsstruktur	256
3.3	Morfologi	256
3.3.1	Substantivisk bøyning	257
3.3.2	Adjektivisk bøyning	260
3.3.3	Pronominell bøyning	261
3.3.4	Verbal bøyning	261
3.4	Syntaks	263
3.4.1	Leddstilling	264
3.4.2	Argumentstruktur	265
3.4.3	Partisippkonstruksjonar og passiv	267
3.4.4	Utelating av ledd	268
3.4.5	Enklise i verb og substantiv	270
4	Utvikling og variasjon	270
4.1	Gammalnorske dialektar	270
4.1.1	Hovudinndeling av dialektane	271
4.2	Fonologiske trekk	272
4.2.1	Vokalharmoni (gjennom heile perioden)	272
4.2.2	U-omlyd (gjennom heile perioden)	276
4.2.3	Monoftongering og diftongering (frå 1200-talet av)	277
4.2.4	Labialisering, delabialisering og jamning (frå 1200-talet av) ..	278
4.2.5	Svarabhaktivokal (frå 1100-talet av)	278
4.2.6	Progressiv j-omlyd (frå 1200-talet av)	279
4.2.7	Samanfall av /e/ og /æ/ (frå byrjinga av 1200-talet)	279
4.2.8	Samanfall av /a:/ og /ɔ:/ (frå midten av 1200-talet)	280
4.2.9	Reduksjon av trykklett /a/ (frå slutten av 1200-talet)	281
4.2.10	Bortfall av /h/ føre /l/, /n/ og /r/ (gjennom heile perioden)	282
4.2.11	Bortfall av /h/ føre vokal (sporadisk i heile perioden)	282
4.2.12	Bortfall av /w/ føre /r/ i framlyd (gjennom heile perioden) ..	283
4.2.13	Palatalisering av /g/ og /k/ (frå byrjinga av 1200-talet)	283

4.2.14	Assimilasjonar og bortfall i konsonantsamband (aukande gjennom heile perioden)	284
4.2.15	Vernersk veksling (bortfall tidleg på 1200-talet)	284
4.3	Morfologiske trekk	285
4.3.1	Nektingspartikkelen <i>ú-</i> vs. <i>ó-</i> (gjennom heile perioden)	285
4.3.2	Bortfall av <i>-r</i> i nominativ (sporadisk frå tidleg i perioden)	285
4.3.3	Samanfall av personendingar i eintal i svake verb (aukande mot slutten av perioden)	286
4.3.4	Overgang frå <i>-ið</i> til <i>-ir</i> og <i>-uð</i> til <i>-ur</i> i 2. person fleirtal av verb (frå byrjinga av 1300-talet, sporadisk tidlegare)	287
4.3.5	Overgang frå <i>-sk</i> til <i>-st</i> i refleksivformene av verbet (frå midten av 1200-talet)	287
4.3.6	Formsamanfall i presens partisipp (frå tidleg på 1200-talet) ..	288
4.3.7	Utviklinga av pronomena i 1. og 2. person fleirtal (gjennom heile perioden)	288
4.4	Språksosiale forhold	289
4.5	Periodisering av gammalnorsk	291

Kapittel 5: Seinmellomalderen (1350–1536) 293

ENDRE MØRCK

1	Avgrensing	295
1.1	Tidsperiode	295
1.2	Geografisk område	296
2	Kildemateriale	296
3	Historiske forhold	302
3.1	Politiske og kirkelige forhold	302
3.2	Befolkningsforhold	304
3.3	Virkning av svartedauden	306
4	Skriftspråket	307
4.1	Skriftproduksjon	307
4.2	Skrive- og lesekyndighet	308
4.3	Ortografi	309
4.4	Runeinnskrifter	310
5	Språkstruktur	311
5.1	Fonologi	312
5.1.1	Kvantitet	312
5.1.2	Trykksterke vokaler	313
5.1.3	Trykksvake vokaler	315

5.1.4	Konsonanter	316
5.2	Morfologi	317
5.2.1	Substantiv	318
5.2.2	Pronomen	322
5.2.3	Determinativ	323
5.2.4	Adjektiv	326
5.2.5	Verb	328
5.2.6	Orddanning	330
5.3	Syntaks	331
5.3.1	Kasusstyring og verbkongruens	331
5.3.2	Heilsetninger	333
5.3.3	Leddsetninger	335
5.3.4	Subjektstkrav og subjektsegenskaper	338
5.3.5	Nominale ledd	340
6	Språksosiale forhold	342
6.1	Språkkontakt	342
6.1.1	Samisk	342
6.1.2	Latin	343
6.1.3	Svensk	345
6.1.4	Dansk	346
6.1.5	Nedertysk	348
6.2	Sosial variasjon	352
6.3	Tegn på nasjonal identitet	354
7	Oppsummerende karakteristikkk	355

Kapittel 6: Dansketiden (1536–1814) 357
 AGNETE NESSE OG ARNE TORP

1	Avgrensning av perioden	359
2	Kildematerialet	361
3	Skriftspråket	366
3.1	Norsk og dansk	369
3.2	Tekstanalyse: Dialog om bilder i kirkene	373
3.3	Fra kaos til orden? En begynnende standardisering	381
3.4	Tekstanalyse: En innføring i potetdyrking	386
4	Innleiing om talemålet	391
5	Språkstruktur	393
5.1	Fonologi	393
5.1.1	Kvantitet	393

5.1.2	Vokalar	393
5.1.3	Konsonantar	394
5.2	Morfologi	395
5.2.1	Kasusbøying av substantiv i nyare norsk	395
5.2.2	Samanheng mellom jamvektsregelen og val av kasusform i svake substantiv	397
5.2.3	Nominativ eller oblik form som utgangspunkt for moderne norsk utan kasusbøying i substantiv, adjektiv og determinativ	401
5.2.4	Pronomenbøying: Kasus og genus	403
5.2.5	Gamle dualis- og pluralisformer i 1. og 2. person fleirtal – og høfleg tiltale	403
5.2.6	Verb: Avvikling av modus- og kongruensbøying	406
5.3	Syntaks	407
5.4	Leksikon	408
6	Forskjellar mellom bygdemål og bymål	409
6.1	Rørosmålet – eit særmerkt “fjellbymål”	410
6.2	Trondheimsmålet på 1600-talet	411
6.3	Bergensmålet – den einaste gamle storbydialekten i Noreg	413
6.3.1	Sin-genitiv	414
6.3.2	Fortidsformer av regelrette svake verb på -et	415
6.4	Kristiania-målet: Med røter i søraustlandske bygdemål + dansk skrift og tale	418
7	Framveksten av eit skriftnært talemål	420

Kapittel 7: Unionstida med Sverige (1814–1905) 425

ODDMUND LØKENSGARD HOEL

1	Innleiing	427
1.1	Kvifor 1814?	427
1.2	Utsyn: Språket og moderniseringa av samfunnet	428
1.3	Språket og nasjonsbygginga	429
1.4	Kjeldene	430
2	Noreg får brått ein språkpolitikk	431
2.1	Novembergrunnlova (1814)	431
2.2	Fråsegna frå Det akademiske kollegium (1815)	432
2.3	Kva var “det norske Sprog”?	434
3	Talemål i Noreg på 1800-talet	435
3.1	Sikrere kunnskap	435

3.2	Den sosiolingvistiske situasjonen på 1800-talet og urbaniseringa ..	436
3.3	Utskiljinga av eit skriftnært talemål	437
3.4	Bydialektane	441
3.5	Bygdedialektane	442
3.6	Skriving på dialekt	444
3.7	Påverknad frå andre språk	445
3.8	Svak påverknad frå svensk	446
3.9	Minoritetsspråk i Noreg	447
4	Skrifta sin infrastruktur	448
4.1	Utskiljinga av ein norsk skriftkultur	448
4.2	Auke i bruken av skrift	450
4.3	Lese- og skrivekunna 1814–1850	451
4.4	Skrivekunna vert allmenn 1850–1905	452
4.5	Ein skriftteknologisk revolusjon	453
4.6	Frå gotisk til latinsk handskrift	455
5	Dansk i Noreg 1814–1905: Kodifisering og bruk	458
5.1	Store endringar 1814–1905?	458
5.2	Etter 1814: Danske språklærer retningsgjevande	459
5.3	Vedtak om ortografien 1838 og 1862	461
5.4	Normvedtak i 1870- og 1880-åra	463
5.5	Normvedtaket i 1893 og bruken av nye former	464
5.6	Domeneutviding	466
6	Debatten om norsk språk før 1850	467
6.1	Eit flytande språkpolitisk landskap	467
6.2	Romantikken: Sams grunnlag, men kløyving som konsekvens	468
6.3	Språkdebatten i 1830-åra	469
6.4	Praktiske konsekvensar av reformprogramma	473
6.5	Stoda kring 1850	475
7	Utviklinga av to klare reformalternativ (1850–1870)	476
7.1	Vendepunkt kring 1850	476
7.2	Knud Knudsen: Ortofoni i språkseparatismens teneste	477
7.3	Knudsens konkrete reformframlegg	479
7.4	Ivar Aasen: Rekonstruksjon av eit norsk skriftmål	481
7.5	Aasens landsmålsnorm	483
7.6	Framleis strid om teaterspråket	487
7.7	Strid om reformer i skriftspråka	487
7.8	Målspørsmålet engasjerer fleire	488
8	Språkpolitikk frå elite- til massefenomen (1870–1905)	490
8.1	Det fyrste politiske gjennombrotet for målsaka	490
8.2	Målspørsmålet på lokalplan i 1870- og 1880-åra	492

8.3	Landsmålet får offisiell status	493
8.4	Landsmålet skapar ein ny språksituasjon	495
8.5	Frå dansk-norsk målstrev til riksmålsstrev	498
8.6	Språkpolitikken i nordområda	499
8.7	Ein politikk for stadnamn tek form	501

Kapittel 8: Det selvstendige Norge (1905–1945) 503

GRO-RENÉE RAMBØ

1	Innledning	505
1.1	Språk og samfunn	505
1.2	Språkplanlegging og språkpolitikk	506
1.3	Språksyn, ideologi og prinsipper	507
1.4	Kilder og tidligere forskning på perioden	508
2	1905–1909: Nasjonalt og sosialt om språkspørsmålet	510
2.1	Demokrati, folkestyre og frihet – også i språkspørsmål?	510
2.2	Norsk skriftspråk	512
2.2.1	Synet på riksmålet ved starten av 1900-tallet	514
2.2.2	Synet på landsmålet ved starten av 1900-tallet	514
2.2.3	Talemål som normgrunnlag for riksmål og landsmål?	516
2.3	Norske talemål	518
2.3.1	Synet på bygdemål og bymål ved starten av 1900-tallet	518
2.3.2	Dannet dagligtale	520
2.4	Norsk og andre språk i Norge	522
2.5	Konsolidering av de to norske skriftnormalene	526
2.5.1	Stiftelsen av <i>Norigs Maallag</i> i 1906	526
2.5.2	Innføring av sidemålsstilen i gymnaset i 1907	528
2.5.3	<i>Riksmålsforbundet</i> stiftes i 1907	529
2.5.4	Rettskrivingsreformen i 1907	531
2.6	Fra nasjonal til sosial språkkamp?	534
3	1910–1919: Samnorskplanene tar form	537
3.1	Landsmålsreformen i 1910 og arbeid i språksamlingens tegn	538
3.2	Østlandsdialektene og <i>Østlandsk reisning</i>	539
3.3	Forskning på bygdedialekter og bydialekter	542
3.4	Talemålet i skolen	544
3.4.1	Talemålet og muntlig undervisning	544
3.4.2	Talemålet som grunnlag for lesing og skriving i grunnopplæringen	549
3.5	Skriftspråket i skolen	551

	3.5.1	Landsgymnaset og landsmålet	551
	3.5.2	Norsk i skolen: Assimilasjonspolitik rettet mot minoriteter.....	552
	3.6	Språkreformen i 1917: To riksmålsvarianter og to landsmålsvarianter	553
	3.7	Opprettelsen av nye språkvernorganisasjoner	560
	3.8	Nynorsk normaltalemål og Det Norske Teatret	560
	3.9	Klassekamp og sosiale omveltninger	562
4	1920–1929:	Språkstrid og splittelse	564
	4.1	Fortsatt fremgang for landsmålet	565
	4.2	Ny strid om talemålet i skolen	568
	4.3	Fornorsking av navneverket	570
	4.3.1	Målformene får nye navn i 1929	573
	4.4	Arbeiderpartiet og språkspørsmålet	575
5	1930–1939:	Folkemål og samling	576
	5.1	Teater og radio: Nynorsk normaltalemål til folket?	576
	5.2	Arbeiderpartiet fester grepet i språkspørsmålet	580
	5.3	Lov om målbruk i statstjenesten	581
	5.4	Arbeid med nye rettskrivingsendringer	582
	5.5	1938-reformen	584
	5.6	Skriftspråket i skolen: Prinsipp og praksis	587
6	1940–1945:	Krigstid	591
	6.1	1941-reformen	592
	6.2	Implementering av 1941-reformen	594
	6.3	Språkorganisasjonene i krigsårene	595
7	1905–1945:	Språk og språksituasjon – variasjon og endring	597
	7.1	“Norsk” og “folkemålet”	597
	7.2	Arbeidet for å fremme bruk av nynorsk	598
	7.3	Avslutning	600

Kapittel 9: Det moderne Noreg (1945–2015) 603

LARS S. VIKØR

1	Innleiing	605
2	1945–1949: Tilbake til normaliteten	606
	2.1 Innleiing	606
	2.2 Framandspråk i Noreg: Engelsk blir “primus inter pares”	606
	2.3 Norden: Passiv skandinavisk kompetanse	607
	2.4 Språkminoriteter i Noreg: Fornorskinga i nord held fram	608

2.5	Nynorsk vs. bokmål: Flukta frå landsbygda styrkar bokmålet	608
2.6	Skriftspråksnormering: Tilnærminga har fleirtal, motstanden veks fram	610
2.7	Talemålet: Ikkje noko stridsemne	611
3	1950–1959: Språkstridstiåret	612
3.1	Innleiing	612
3.2	Framandspråk i Noreg: Engelsk styrkar seg	612
3.3	Norden: Nettverka styrkar seg	613
3.4	Språkminoritetar i Noreg: Dei første lysglimta for samane	614
3.5	Nynorsk vs. bokmål: Nynorsk skolemål under press	614
3.6	Skriftspråksnormering	616
3.6.1	Norsk språknemnd blir oppretta	616
3.6.2	Rettskrivingsstriden hardnar til	617
3.6.3	Læreboknormalen	620
3.6.4	Avrunding	621
3.7	Talemålet	621
3.7.1	Teljemåten	621
3.7.2	Dialekt kontra normaltalemål	623
4	1960–1969: Ei overgangstid	625
4.1	Innleiing	625
4.2	Framandspråk i Noreg: Repertoaret utvidar seg	627
4.3	Norden: Utvida kontaktflater	628
4.4	Språkminoritetar i Noreg: Ei langsam bevisstgjerung i storsamfunnet	629
4.5	Nynorsk vs. bokmål: Nye offensivar for nynorsk	629
4.6	Skriftspråksnormering	632
4.6.1	Ei nyorientering: Vogt-tilrådinga	632
4.6.2	Reaksjonane	633
4.7	Talemålet: Normering blir eit stridsspørsmål	635
5	1970–1979: “Grøn bølge” og dialektreising	637
5.1	Innleiing	637
5.2	Framandspråk i Noreg: Ny skolereform styrkar engelsk	638
5.3	Norden: Nordvisjonen, svenskeantennene og Nordisk språksekretariat	639
5.4	Språkminoritetar i Noreg: Oppgjer med fornorskinga	639
5.5	Nynorsk vs. bokmål: Nynorskaktivisme og konsolidering av tospråksstoda	641
5.6	Skriftspråksnormering	643
5.6.1	Norsk språkråd	643
5.6.2	Revisjon av bokmålsrettskrivinga	644

	5.6.3	Nynorskrettskrivinga	646
	5.6.4	Den feministiske språkkritikken	646
	5.7	Talemålet: Dialektreising	648
6	1980–1989:	Språkpolitisk konsolidering	651
	6.1	Innleiing	651
	6.2	Framandspråk i Noreg: Internasjonaliseringa skyt fart	651
	6.3	Norden: Grannespråksundervisning og språkkonvensjon	652
	6.4	Språkminoritetar i Noreg: Meir synleg fleirspråklegheit	653
	6.5	Nynorsk vs. bokmål: Ny mållov	654
	6.6	Skriftspråksnormering: Fokus på ordtilfang og terminologi	656
	6.7	Talemålet: Konsolidering av dialektreisinga	658
7	1990–1999:	“Aarhundredet nedrødmer”	659
	7.1	Innleiing	659
	7.2	Framandspråk i Noreg: Motstand mot “anglonorsk” og domenetap	660
	7.3	Norden: Tilløp til svekking av grannespråksforståinga	661
	7.4	Språkminoritetar i Noreg: To motsette tendensar	662
	7.5	Nynorsk vs. bokmål: Styrking av nynorsken i institusjonane, svekking på grasrota	663
	7.6	Skriftspråksnormering	664
	7.6.1	Rettskrivingane i nynorsk og bokmål	664
	7.6.2	Skrivemåten av importord	665
	7.6.3	Ordtilfanget i nynorsk	665
	7.6.4	Stadnamnormering	666
	7.7	Talemålet: Utjamning og mangfald	666
8	2000–2009:	“Språkpolitikk” skiftar tyding	667
	8.1	Innleiing	667
	8.1.1	Generelle trekk	667
	8.1.2	Ei ny forståing av “språkpolitikk”	668
	8.2	Framandspråk i Noreg: Globalisering og parallellspråklegheit	668
	8.3	Norden: Engelsk som ungdommens nordiske kontaktspråk	670
	8.4	Språkminoritetar i Noreg: Språkstyrking og integrering	671
	8.5	Nynorsk vs. bokmål: Den nynorske lekkasjen	673
	8.6	Skriftspråksnormering: Nytt Språkråd og ny bokmålsrettskriving	673
	8.7	Talemålet: Avformalisering fremmar dialektbruk	676
9	2010–2015:	Fram mot skrivande stund	677
	9.1	Innleiing	677
	9.2	Framandspråk i Noreg: Full globalisering	677

9.3	Norden: Det skandinaviske språkfellesskapet forvitrar, men lever på grasrota	678
9.4	Språkminoritetar i Noreg: Frå fleirspråklegheit til mangspråklegheit	679
9.5	Nynorsk vs. bokmål: Nynorsken i ein tvitydig posisjon	681
9.6	Skriftspråksnormering: Ny nynorsknormal	683
9.7	Talemålet: Dialektfridom, knot, multietnolekt, sosiale medium	685
10	Og kva skjedde med sjølve språket?	687
10.1	Den “indre språkhistoria” på desse sytti åra	687
10.2	Talemålet	689
10.3	Skriftspråket	691
10.4	Grunnlova – frå 1814 til 2014	692